

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Pomorski odjel, Odjel za informacijske znanosti, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti				akad. god.	2022./23.
Naziv kolegija	Baze i modeliranje podataka				ECTS	6
Naziv studija	Preddiplomski stručni studij Informacijske tehnologije					
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani	
Godina studija	☐ 1.		☒ 2.		☐ 3.	
Semestar	☐ zimski ☒ ljetni		☐ I.		☐ II.	
Status kolegija	☒ obvezni kolegij		☐ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela	
Opterećenje	30 P 0 S 30 V		Mrežne stranice kolegija		☒ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Informatička predavaonica NK-41b		Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski jezik	
Početak nastave	27. 2. 2023.		Završetak nastave		9. 6. 2023.	
Preduvjeti za upis	Osnove programiranja					
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Željka Tomasović					
E-mail	naknadno@unizd.hr		Konzultacije			
Izvođač kolegija	doc. dr. sc. Željka Tomasović					
E-mail	naknadno@unizd.hr		Konzultacije			
Suradnici na kolegiju	dr. sc. Neven Pintarić, postdoktorant					
E-mail	neven@unizd.hr		Konzultacije		Relja ured 0.7, četvrtak 10.00 - 12.00	
Suradnici na kolegiju						
E-mail			Konzultacije			
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ samostalni zadaci		☒ seminari i radionice ☐ multimedija i mreža		☒ vježbe ☒ laboratorij ☐ obrazovanje na daljinu ☒ mentorski rad	
Ishodi učenja kolegija	<ul style="list-style-type: none"> a.) Opisati ulogu baze podataka u informacijskom sustavu ili domenskom području b.) Definirati osnovne koncepte baza podataka c.) Opisati osnovne korake u dizajnu baze podataka d.) Provesti jednostavnije modeliranje baze podataka e.) Demonstrirati primjenu SQL za uspostavu jednostavnije baze podataka f.) Koristiti SQL za upravljanje podacima kod jednostavnije baze podataka g.) Koristiti SQL za formulirati jednostavnijih dohvata podataka iz baze podataka h.) Provesti osnovne postupke zaštite i sigurnosti baze podataka 					
Ishodi učenja na razini programa	<ul style="list-style-type: none"> C. Razviti nova suvremena softverska rješenja ili unaprijediti postojeća za potporu poslovnim procesima i funkcijama u različitim područjima djelatnosti D. Planirati, implementirati, administrirati i koristiti operativne baze podataka F. Analizirati poslovne procese i izraditi specifikaciju minimalnih zahtjeva za podržavajućim poslovnim informacijskim sustavom I. Raditi kao dio tima u raznovrsnim IT projektima, te efektivno komunicirati tehničke informacije tehničkom i ne tehničkom osoblju u pisanoj ili govornoj formi 					

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Q. Razviti osjećaj za odgovornost, dosljednost, točnost i ažurnost u rješavanju problema iz struke					
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☐ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☒ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	<ul style="list-style-type: none"> Ostvaren minimalni prag sudjelovanja u nastavi Napravljen projekt (praktični rad)				
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		☒ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova			lipanj / srpanj	rujan	
Opis kolegija	Cilj ovog kolegija je upoznati studente sa osnovnim konceptima, funkcionalnošću i mogućnostima baza podataka u svrhu njihove primjene u domenskom području ili organizaciji. Kroz kolegij student će steći znanja, vještine i samostalnost u svrhu provedbe postupka dizajna jednostavnije baze podataka, primjeni konceptualnog modeliranja, kreiranju i rada sa relacijskom i nerelacijskom bazom podataka, primjeni SQL kod relacijskih baza podataka te osnovnim postupcima zaštite baze podataka.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>Predavanja</p> <ol style="list-style-type: none"> Uvod Osnovne informacijskog sustava; Podatak; Informacije; Znanje; Karakteristike informacije; Informacijski sustav; Elementi informacijskog sustava; Poslovni informacijski sustav; Informacijski sustav i baze podataka. Sustavi za upravljanje bazama podataka Upravljanje podacima; Datotečni sustav; DBMS; Pohrana podataka u DBMS; Arhitektura DBMS; Uloge povezane uz DBMS Uvod u dizajn baze podataka Koraci u dizajnu baza podataka; Analiza zahtjeva; Konceptualni dizajn; Logički dizajn; Pročišćenje sheme; Fizički dizajn; Dizajn aplikacije i sigurnost Relacijski model podataka i relacijska algebra Koncepti; Svojstva; Ograničenja; Operatori relacijskog modela SQL – Izrazi za definiranje podataka Uvod u SQL; Kreiranje tablica; Modifikacija tablica; Brisanje tablica; Definiranje ograničenja SQL – Izrazi za upravljanje podacima Unos podataka; brisanje podataka; Ažuriranje i nadopuna podataka SQL – Izrazi za dohvat podataka Selektiranje podataka; Grupiranje podataka; Uvjetni dohvat; Pridruživanje podataka Kolokvij I Integritet baze podataka Integritetska ograničenja; Rječnik podataka; Ograničenja (entiteta; ključa, domene); NULL vrijednosti; strani ključ i referencijalni integritet; opća ograničenja Funkcionalne zavisnosti Definicija; Razlozi upotrebe; Armstrongovi aksiomi Transakcije Uvod u transakcije; svojstva (atomičnost, dosljednost, izolacija i trajnost – ACID); Primjena SQL izraza za transakcije Sigurnost baze Korisnici; Objekti; Sheme; Dozvole; Uloge Nerelacijske baze podataka Principi; Ključ vrijednost baza; Dokument baze; Mapiranje Trendovi u razvoju baza podataka Baze u svrhu poslovne analitike; Pristupi u realizaciji, Rudarenje podataka; Baze podataka u oblaku; Arhitektura Kolokvij II <p>Vježbe</p> <ol style="list-style-type: none"> Osnove informacijskog sustava Postupci nastanka podataka i informacije. Skupovi podataka. Strukturirani podaci; Nestrukturirani podaci; Polustrukturirani podaci; Veliki podaci;				

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Pregled baza podataka i projektni zadatak Relacijske baze podataka; Relacijsko – objektne baze; Temporalne baze podataka; Poopćene relacijske baze podataka; Deduktivne baze podatka; Objektno – orijentirane baze podataka; Ne relacijske baze podataka; Projektni rad (praktični rad) 3. Komponente konceptualnog i fizičkog dizajna baze podataka Entitet; Atribut; Vrijednost; Relacije (veze); Tablice; Stupci; Vrste podataka; Ograničenja 4. ER model ER dijagram 5. SQL – Primjena izraza za definiranje podataka Uspostava radnog okruženja; kreiranje tablica; modifikacija tablica: brisanje tablica; definiranje ograničenja 6. SQL – Primjena izraza za upravljanje podacima Unos podataka; brisanje podataka; Ažuriranje i nadopuna podataka 7. SQL – Primjena izraza za dohvat podataka Selektiranje podataka; Grupiranje podataka; Uvjetni dohvat; Pridruživanje podataka 8. SQL – Rješavanje zadataka DDL, DML i DQL 9. SQL – Definiranje indeksa, pogleda i referencijalnog integriteta 10. Normalizacija Normalizacija, Dekompozicija; Normalne forme; 1NF; 2NF; 3NF i BCNF 11. Upravljanje istodobnim pristupom Istodobno izvršavanje transakcija; Upravljanje istodobnim pristupom; 2PL; Potpuni zastoj 12. Sigurnost baze i poslužitelja Fizička sigurnost, Mrežna sigurnost; Aplikativna i podatkovna sigurnost; Postojeća praksa; Kontrolna lista sigurnosti; Primjena SQL izraza za prava i dozvole 13. Nerelacijske baze podataka Dokument baza podataka, Priprema radnog okruženja; CRUD operacije 14. Prezentacija projekta (praktičnog rada) 15. Prezentacija projekta (praktičnog rada) 											
Obvezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Pavlić M.: Oblikovanje baza podataka; Odjel za informatiku Sveučilišta u Rijeci; Digital Point tiskara d.o.o., Rijeka, 2011 • Manger R.: Osnove projektiranja baza podataka D310: priručnik za polaznike, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar, Zagreb, 2010. • Nield T.: Getting Started with SQL, A Hands-on Approach for Beginners; O'Reilly Media Inc.; Sebastopol; 2016 											
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Ramakrishnan R., Gehrke J.: Database Management Systems – 3rd ed. Mc Graw Hill; New York; 2012 											
Mrežni izvori	SQLite - https://www.sqlite.org/index.html MongoDB - https://www.mongodb.com/ MySQL - https://www.mysql.com/											
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit											
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">☒ završni pismeni ispit</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">☐ završni usmeni ispit</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">☐ pismeni i usmeni završni ispit</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">☒ praktični rad i završni ispit</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">☐ samo kolokvij/zadaće</td> <td style="text-align: center;">☒ kolokvij / zadaća i završni ispit</td> <td style="text-align: center;">☐ seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">☐ seminarski rad i završni ispit</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☒ praktični rad</td> <td style="text-align: center;">☐ drugi oblici</td> </tr> </table>	☒ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☒ praktični rad i završni ispit	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit			☒ praktični rad
☒ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☒ praktični rad i završni ispit									
☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit									
		☒ praktični rad	☐ drugi oblici									
Način formiranja završne ocjene (%)	<p>Ukupni broj bodova = 100</p> <p>Kontinuirana nastava</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kratke provjere znanja – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% ▪ Sudjelovanje u nastavi – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 30% ▪ Projekt (praktični rad) – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% ▪ Kolokvij I – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% ▪ Kolokvij II – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% 											

	Ispitni rok <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kratke provjere znanja – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% ▪ Sudjelovanje u nastavi – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 30% ▪ Projekt (praktični rad) – udio u ocjeni – 20% // minimalni prag 50% ▪ Pismeni ispit – udio u ocjeni – 40% // minimalni prag 50%	
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	< 50 %	% nedovoljan (1)
	50 % - 65 %	% dovoljan (2)
	66 % - 78 %	% dobar (3)
	79 % - 89 %	% vrlo dobar (4)
	90 % - 100 %	% izvrstan (5)
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo	
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <i>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</i>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, studentima/cama su potrebni AAI računici.</p>	